

A Klíma Akcióhálózat (CAN Europe) EU-szintű szakmai javaslatai a RePowerEU csomaghoz

A CAN Europe új, "RePower for the people" című jelentése rámutat arra, hogy az EU 2025-re függetlenné tud az orosz fosszilis gáztól anélkül, hogy máshonnan további gázimportra lenne szüksége. Európa legnagyobb éghajlatvédelmi civilszervezete által kidolgozott PAC (Paris Compatible Scenario, a párizsi klímamegállapodás szerinti) forgatókönyv modellezései-számításai alapján ezzel az EU 2035-re elérné a fosszilis gáz teljes kivonását. A forgatókönyv a következő 3 fő EU-s intézkedésen alapul:

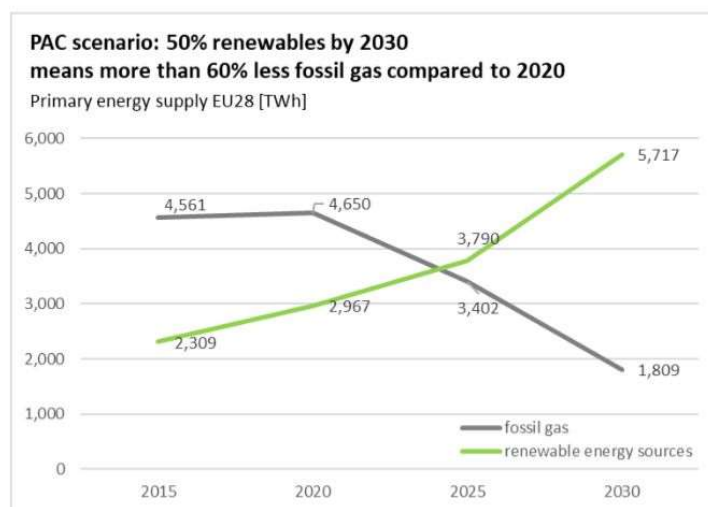
- **5 millió épület felújítása 2025-ig.** A 2022 márciusban közzétett "REPowerEU" tervezet ugyanis figyelmen kívül hagyta a Bizottság saját felújítási hullámát, és kihagyja az energiahatékonyság elsőbbségének elvét.

- **5 millió új, tetőre szerelt napelem 2025-re.** Az Európai Bizottság márciusban alábecsülte a piaci dinamikát és túlságosan óvatos. A prosumerek (energiatermelő-fogyasztók) és a megújulóenergia-közösségek fellendítése kulcsfontosságú a háztartási energiaszámlák csökkentése és a lakosság részvételének biztosítása szempontjából.

- **5 millió új hőszivattyú 2025-ig.** A Bizottság hőszivattyúk elterjesztésére vonatkozó tervei már a 2022 márciusi közzététel előtt is elavultak voltak. Az épületek mélyfelújításával és napelem-telepítéssel összekötve célszerű támogatni a háztartási hőszivattyúkat.

A CAN Europe-jelentés lényege, hogy a RePowerEU a lakosságot állítsa a középpontba. Képessé tegye a lakosságot, közösségeket, hogy az energiaátmenet alakítóivá, szereplőivé váljanak: vehessék jobban kezükbe energiaellátásukat, energiatermelésüket és fogyasztásukat. Az ipar, beruházók és pénzügyesek számára is határozott, energiaátmenethez ambiciózusabb jelzéseket adjon.

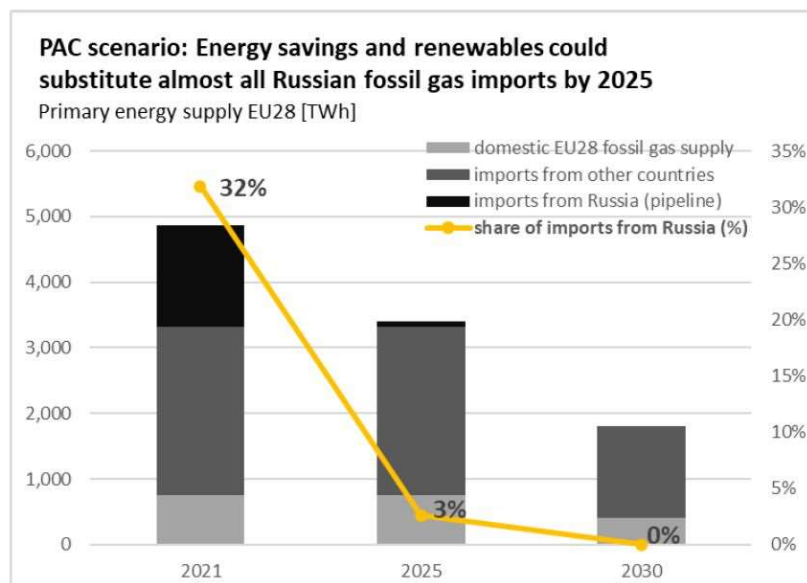
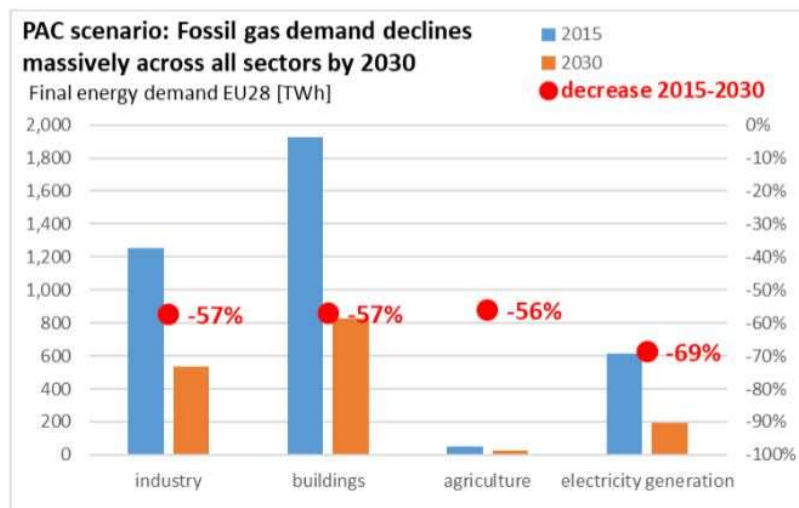
The Paris Agreement Compatible (PAC) scenario substantiates CAN Europe's policy asks for a 50% renewable energy share in gross final energy consumption and a 45% energy efficiency target (in comparison to the PRIMES 2007 reference) for the year 2030 to reach 65% greenhouse gas emission reductions. Following this pathway would lead to a significant reduction of fossil gas consumption in the EU. The PAC scenario achieves a 100% renewable energy system in 2040.

A CAN Europe javaslatai a RePowerEU erősítésére:

1. Fosszilis-függőség tempós csökkentése

- A fosszilis tüzelőanyagok Párizsi Klímamegállapodással kompatibilis kivezetése a szén esetében 2030-ra, a földgáz esetében 2035-re, a kőolaj esetében 2040-re az EU számára. El kell kerülni új LNG és más fosszilis-importot (akár más pl. fejlődő országokból, régiókból).
- Hidrogénnel való helyettesítés, szén-dioxid-mentesítés - kizárólag 100%-ban megújuló alapú hidrogénnel! - kizárólag a nehezen dekarbonizálható szektoroknak.
- EU-s forrást egyáltalán ne lehessen fosszilis beruházásra pl. fosszilis fűtési rendszerre (gázkazánra) fordítani.
- Javasolja az EU tagállamainak az Energia Charta Egyezményből való összehangolt kilépést. Készítsen az EU iránymutatást a meglévő kétoldalú beruházási megállapodások felülvizsgálatához, hogy azok többé ne jelentsenek akadályt a fosszilis tüzelőanyagoktól való függetlenedésben.

2. Energiapazarlás csökkentése; energiahatékonyság az első

- A CAN Europe PAC forgatókönyve alapján az épület-mélyfelújítások jobb ösztönzése és felújítások gyorsítása, a jelenlegi éves épület-renoválási ráta megháromszorozható.
- Az energiatakarékos tervek nyúljanak túl a rövid távon: a legrosszabb energiamérlegű épületek, valamint az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott és energiaszegény háztartások által lakott épületek felújítását helyezze az EU előtérbe, és technikai segítségnyújtást biztosítson például egyablakos ügyintézési pontokkal.
- Az "Energiahatékonyság az Első" elvének jobb érvényesítése az EU-s szabályozásoknál, a tagállami uniós-forrás költségvetésben és minden uniós közpénzből való beruházási döntésnél. Ambiciózusabb EU Energiahatékonysági Irányelv, Épületenergetikai Irányelv és Megújuló Energia Irányelv szükséges.

3. Megújuló energia alapú áram és hő fellendítése

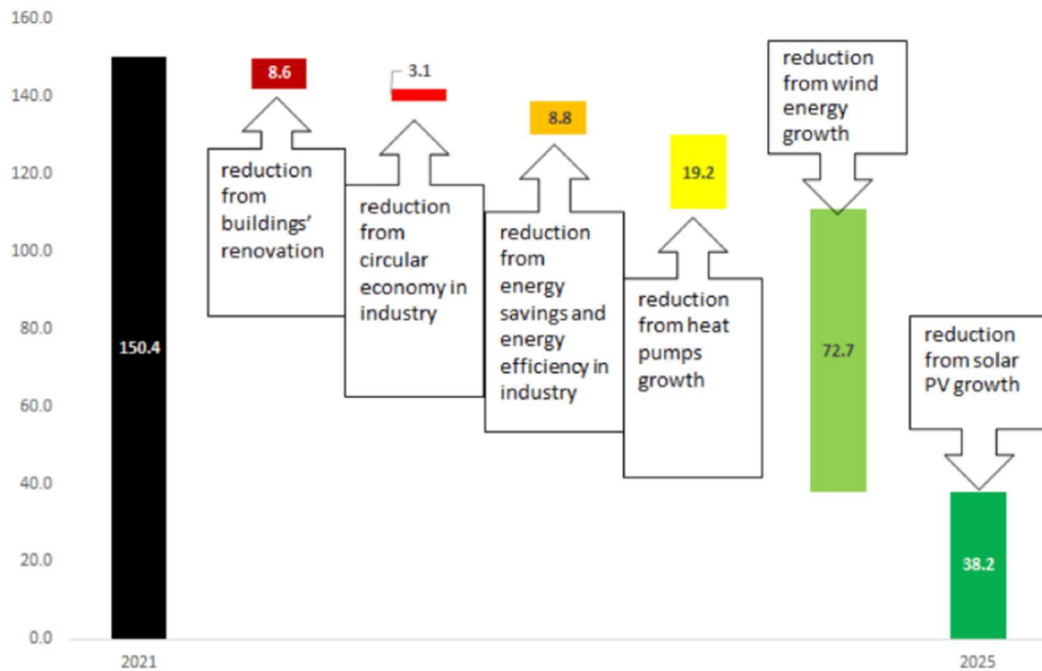
- Megújulóenergia-közösségek elősegítése
- Áram- és hőrendszer átjárhatóságának, rugalmasságának növelése.
- A háztetőre szerelt napelem és háztartási hőszivattyús fűtés beruházások együttes fejlesztése és támogatása; a szélenergia napenergiát kiegyensúlyozó szerepe jobb használata
- EU földhő stratégia kidolgozása

4. A köz- és magánfinanszírozás összehangolása a jelenlegi energiaátmenet szükségletekkel

- A helyreállítási és rugalmassági alaphoz (RRF) az energiaátmenetre történő kifizetések felgyorsítása. Eközben az alap ösztönözze jobban a földgázt kiváltó programokat: a megújuló energiaforrásokba, a villamosításba, a rugalmassági lehetőségekbe, az energiatakarékosba, az energiahatékonyságba és a közlekedési ágazat szén-dioxid-mentesítésébe történő beruházásokkal.
- Biztosítani kell, hogy az átmeneti válságkezelési keretrendszer és az egyéb állami támogatási szabályok enyhítése csökkentse a fosszilis-függőséget, és összhangban legyen az éghajlat-, energia és környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatás (CEEAG) célkitűzéseivel, hogy elkerülhető legyen a "lock-in" hatás.
- Célzottabb intézkedések a magas energiaárak elleni védelem érdekében, világos hosszú távú elképzelésekkel. A REPowerEU stratégiájával ellentétben, amely a fosszilis-függőségünk csökkentésére irányul, a tagállamok az energiaválság kezelése érdekében sajnos (átmenetileg) növelik a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen és közvetett támogatását. Miközben nyilvánvalóan szükség van arra, hogy a kiszolgáltatott háztartásokat megvédjék a válság hatásaitól, számos bizonyíték van arra, hogy az olyan intézkedések, mint az árstop, rezsicsökkentés vagy üzemanyagadó-csökkentés, a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget mélyítik, mivel támogatják azok fogyasztását, és a magasabb jövedelmű társadalmi csoportoknak kedveznek. A "REPowerEU" cselekvési terv adja az iránymutatást, hogy a tagállami támogató intézkedések az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott háztartásoknak segítsenek elsősorban, elismerve a tagállamokon belüli és a tagállamok közötti egyenlőtlenségeket. A keresleti oldali támogatáson túlmenően az iránymutatásnak tartalmaznia kell az energiaárak kínálati oldali csökkentésének lehetőségeit is, beleértve az olyan ideiglenes és célzott intézkedéseket, mint a váratlan nyereségből hasznot húzó energiavállalatok ár- és nyereségkorlátozása, a váratlan nyereség megadóztatása stb.

- A fosszilis földgáz kizárása minden uniós finanszírozási eszközből. A fosszilis tüzelőanyag-támogatások fokozatos megszüntetésének felgyorsítása. Az EU vonja vissza az EU taxonómiai kiegészítő felhatalmazáson alapuló jogi aktusát, amely "zöld címkével" látja el a földgáz- és nukleáris beruházásokat.

PAC scenario: Reduction of fossil gas imports from Russia by 2025

The factors for gas reduction of different technologies are estimations based on the PAC scenario or taken over from a recent assessment by Bellona Europa.²⁴

CAN hivatkozások:

A CAN Europe „REPower for the People” jelentése:

<https://caneurope.org/content/uploads/2022/05/Repower-for-the-People-Briefing-2.pdf>

A CAN Europe 8 ajánlása az EU gyorsított, biztonságos és a Párizsi Megállapodással összeegyeztethető energetikai átmenetére az ukrajnai invázióval összefüggésben:

<https://caneurope.org/content/uploads/2022/03/8-measures-ENERGY-Ukraine.pdf>

CAN Europe PAC forgatókönyve:

https://caneurope.org/content/uploads/2020/06/PAC_scenario_technical_summary_29jun20.pdf

2022. május 13.

Összeállította: Botár Alexa, éghajlatvédelem és energia programigazgató, MTVSZ